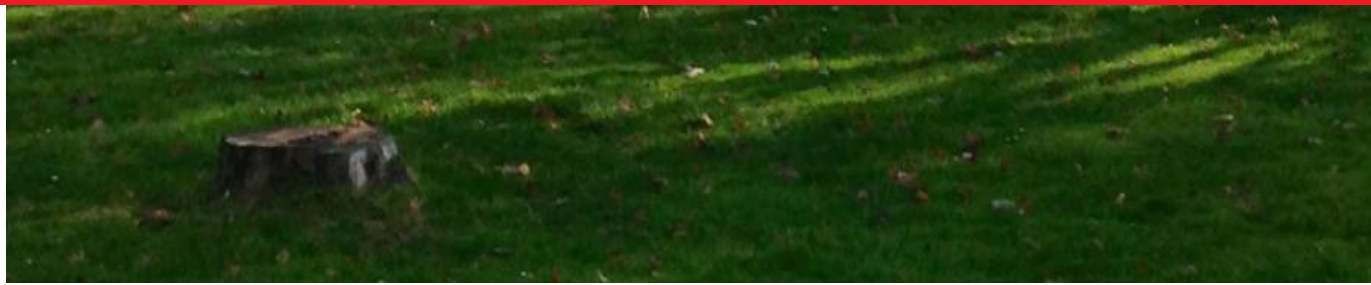

Gebiedsagenda 2019 - 2022
Stadsdeel Oost, Oud-Oost

Gebiedsagenda 2019 - 2022
Stadsdeel Oost, Oud-Oost

Inleiding

Voor u ligt de gebiedsagenda 2019-2022 van Oud-Oost. De gebiedsagenda voor de komende vier jaar is gemaakt door de gemeente Amsterdam samen met bewoners, ondernemers, instellingen en andere partijen. We gebruiken de agenda om de gebiedspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Op basis van de gebiedsanalyse, het coalitieakkoord en participatie met bewoners en betrokken partijen zijn de ontwikkelingen, opgaven en kansen van een gebied vertaald naar prioriteiten en doelstellingen. Hiermee signaleren de stadsdelen wat er buiten speelt en leeft en agenderen we de belangrijkste opgaven in Oud-Oost. Deze gebiedsagenda laat zien wat we de komende vier jaar gezamenlijk willen bereiken. In de gebiedsplannen zijn de prioriteiten en doelstellingen vertaald naar concrete activiteiten.

Inhoudsopgave

Prioriteit 1 De openbare ruimte is schoon en heel en wordt veilig en efficiënt benut . . . 5
Prioriteit 2 Kansengelijkheid bevorderen en ondersteuning bieden aan wie dat nodig heeft . . . 7
Prioriteit 3 Samenwerken aan vergroening en duurzaamheid . . . 10
Prioriteit 4 Veilig en prettig samenleven in de buurt . . . 12
Prioriteit 5 Aantrekkelijke buurteconomie bevorderen . . . 14
Prioriteit 6 Kwetsbare mensen opvangen, in kwetsbare buurten . . . 16

Totstandkoming Gebiedsagenda

De agenda is tot stand gekomen na een analyse van de verschillende gegevens over het gebied. Daarnaast zijn op vele plekken gesprekken gevoerd met bewoners en ondernemers in de verschillende buurten van Oud-Oost. De combinatie van deze informatie (datagegevens en gesprekken) heeft geleid tot een lijst met onderwerpen. Gedurende een aantal maanden konden bewoners en ondernemers zowel online als offline aangeven welke onderwerpen op de lijst voor hen het belangrijkst waren. Op basis daarvan zijn de in deze agenda opgenomen prioriteiten en doelstellingen voor Oud-Oost geformuleerd.

Gebiedsbeschrijving

Oud-Oost telt 35.846 inwoners en omvat drie karakteristieke 19de-eeuwse buurten: de Weesperzijde, (5536 inwoners), de Oosterparkbuurt (10.896 inwoners) en de Dapperbuurt (10.069 inwoners). Begin 20ste eeuw werd de Transvaalbuurt gebouwd (9345 inwoners); een buurt met veel woningen in Amsterdamse Schoolstijl. Het recent ontwikkelde Oostpoort, dat deel uitmaakt van de Dapperbuurt, fungeert als nieuw centrum van het stadsdeel.

Het gebied is dichtbevolkt. Door de toename van één- en tweepersoonshuishoudens ligt de bevolkingssamenstelling nu vrijwel op het stedelijk gemiddelde. Er zijn relatief veel kleine woningen en zestig procent van het woningaanbod bestaat uit sociale huurwoningen.

Het aantal ontwikkelprojecten zal de komende periode beperkt zijn: de bouw van Oostpoort en de Amstelcampus wordt afgerond en langs de noordrand van het Oosterpark worden nog panden getransformeerd. De enige potentiële nieuwe ontwikkellocatie is de omgeving rond het Muiderpoortstation.

Afgezien van het Oosterpark als ‘groene long’ is het gebied wat recreatief groen betreft grotendeels aangewezen op binnentuinen. De openbare ruimte is stenig, maar beschikt wel over fraaie pleinen (Oosterparkbuurt), die in de afgelopen jaren zijn opgeknapt.

Het intensieve gebruik van de fiets in Oud-Oost is positief, maar vraagt ook om een goed fietsparkeerbeleid, aandacht voor de verkeersveiligheid, en onderhoud van bestaande en zo mogelijk aanleg van nieuwe buurtfietsenstallingen. De Weesperzijde wordt als fietsstraat ingericht.

De leefbaarheid in Oud-Oost is de afgelopen periode gestaag verbeterd, maar die ontwikkeling lijkt inmiddels te stagneren. De zorg en ergernis rondom de toegenomen drukte en het tekort aan handhaving lijken daaraan debet te zijn.

De gevolgen van de groei van de stad zijn vooral voelbaar in het centrum, maar zeker ook in Oud-Oost. Zo ligt het percentage klachten over horecaoverlast inmiddels ongeveer even hoog als in het centrum en De Pijp.

Kenmerkend voor Oud-Oost zijn de karaktervolle winkelstraten met hun brede assortiment. Deze straten vormen veelal het hart van de buurt, en de sfeer en kwaliteit van het aanbod stralen af op de buurten als geheel. Op korte termijn wordt de Eerste Oosterparkstraat heringericht, waarbij niet alleen wordt gewerkt aan fysieke aanpassingen, maar ook aan

een aantrekkelijke, veilige en vooral ook schone openbare ruimte, en een gevarieerd aanbod. Datzelfde geldt voor de Eerste Van Swindenstraat in de Dapperbuurt, waarvoor de plannen in voorbereiding zijn.

In delen van de Dapperbuurt en Transvaalbuurt groeien jongeren op in een weinig kansrijke situatie. Projecten gericht op brede talentontwikkeling worden voortgezet en met partners wordt gewerkt aan een stimulerend pedagogisch wijkklimaat. De pleinen dienen daarbij als locatie voor activiteiten.

Het aandeel ouderen neemt gestaag toe. Dit vraagt bijzondere aandacht, met name omdat de meeste woningen geen lift hebben.

De noodzakelijke energietransitie is een uitdaging, onder meer doordat veel woningen nog matig geïsoleerd zijn. Wel is er sprake van concrete plannen op dit vlak. Zo worden in de komende periode in de Oosterparkbuurt ‘groen/blauwe daken’ gerealiseerd. Dit gebeurt met Europese subsidie en in samenwerking met de woningcorporaties. Bedrijven en instellingen langs de Wibautstraat gaan onder de noemer ‘Knowledge Mile Park’, met innovatieve technieken werken aan substantiële vergroening van deze straat.

Prioriteit 1

De openbare ruimte is schoon en heel en wordt veilig en efficiënt benut

De druk op de openbare ruimte in Oud-Oost neemt toe, mede doordat het gebied steeds meer toeristen en bezoekers uit andere delen van de stad trekt. Dat leidt tot meer vervuiling, meer schade in de openbare ruimte en meer onveilige situaties. ‘Rommel op straat’ staat voor bewoners van Oud-Oost bovenaan de lijst van problemen die zij graag aangepakt zouden zien. Ook onderhoud van wegen, paden en pleinen krijgt van steeds meer inwoners een onvoldoende, vooral in de Dapperbuurt. Voor bewoners van de Oosterparkbuurt zijn parkeerproblemen een belangrijk thema.

Doelstelling 1.A. Lagere parkeerdruk

De parkeerdruk in sommige buurten is hoog. In de Oosterparkbuurt en de Weesperzijde noemen bewoners parkeerproblemen vaak als kwestie die zij graag aangepakt zouden zien. De stad heeft de ambitie uitgesproken om het aantal parkeerplekken in de stad te verminderen. Dit maakt dat ook in Oud-Oost de druk op het parkeren zal toenemen. We willen stimuleren dat bewoners van privégebruik van de auto overgaan op alternatieve vormen van mobiliteit. Een consequentie is dat er ook slimme oplossingen nodig zijn voor de veelheid aan geparkeerde fietsen.

Doelstelling 1.B. Meer (veilige) ruimte voor fietsers en voetgangers

Doelstelling 1.C. Minder drukte in de openbare ruimte en op het water

Vooral langs de Amstel en rondom populaire horecavoorzieningen in de Weesperzijdebuurt en de Oosterparkbuurt hebben bewoners last van de drukte. De nabijheid van het centrum maakt dat Oud-Oost een nieuw alternatief is voor toeristen en bezoekers van de stad. Daarbij komt dat Amsterdammers ook zelf steeds meer ontspanning zoeken in Oud-Oost.

Doelstelling 1.D. Minder rommelige openbare ruimte

Het aantal bewoners dat rommel op straat en slecht onderhoud van de openbare ruimte als belangrijk probleem noemt is de laatste jaren gestegen. Vooral in de Dapperbuurt is die stijging groot: daar zien we een verdubbeling ten opzichte van 2016. Wij willen dan ook extra investeren in het onderhoud en het schoonhouden van de openbare ruimte.

Prioriteit 2

Kansengelijkheid bevorderen en ondersteuning bieden aan wie dat nodig heeft

De stad verandert van samenstelling. Dit zien we ook in Oud-Oost. De economische groei creëert veel kansen, maar lang niet alle bewoners profiteren hiervan. Als geheel ligt Oud-Oost wat sociaaleconomische aspecten betreft op of iets onder het stedelijke gemiddelde, maar een aantal buurten scoort een stuk lager. Dat zijn de Transvaalbuurt en de Dapperbuurt, waar veel kwetsbare groepen wonen, maar ook de Oosterparkbuurt.

We zien een opeenstapeling van problemen zoals werkloosheid, discriminatie op de arbeidsmarkt, langdurige armoede, schulden, ongelijke kansen voor kinderen, eenzaamheid, verslaving, gezondheidsproblemen en psychische problemen. De achterstanden nemen de laatste jaren onvoldoende af en worden op bepaalde vlakken zelfs groter. We willen bouwen aan een krachtige wijk waar bewoners en ondernemers met elkaar in verbinding staan, en dat doen we samen met de buurt zelf en met professionele organisaties, zoals Jungle, Tugela85, Badhuistheater en wijkteams. Voor de ontwikkeling van kinderen is een toegankelijke, betaalbare voorschool essentieel. Gelijke kansen betekent ook dat kinderen en jongeren elkaar tegen komen. We ondersteunen dan ook initiatieven om segregatie op scholen en op openbare plaatsen waar mensen elkaar tegenkomen te bestrijden. Een deel van de jongeren groeit op in gezinnen en buurten waar onvoldoende ruimte is om talent en burgerschap ten volle te ontwikkelen. Dat kan leiden tot schooluitval en overlastgevend gedrag. In deze buurten wordt ook meer gerookt en alcohol gedronken dan in de omliggende buurten. Het percentage zware drinkers is significant hoger (20 %) dan gemiddeld in Amsterdam (14 %). Het gebruik van harddrugs neemt eveneens toe. In enkele buurten wonen veel mensen die door beperkingen niet goed meekomen. De Transvaalbuurt en Dapperbuurt zijn nog steeds focusgebieden voor de

aanpak gezond gewicht onder jongeren. Hoewel het percentage volwassenen met overgewicht gelijk is aan dat voor heel Amsterdam (40 procent) is het percentage bewoners dat voldoende beweegt in deze buurten wat lager (ca. 52 % ten opzichte van 65 % voor heel Amsterdam)

Doelstelling 2.A. Jeugdigen krijgen de kans zich te ontwikkelen en mee te doen

Meer jongeren in de Dapperbuurt, de Transvaalbuurt en de Oosterparkbuurt tussen de 12 en 23 jaar volgen een opleiding, werken en/of nemen deel aan vrijetijdsactiviteiten. Gelijke kansen betekent dat kinderen en jongeren elkaar tegenkomen. We ondersteunen de initiatieven om de segregatie op scholen tegen te gaan. Dit doen we ook in de openbare ruimte, onder andere op de pleinen en diverse locaties, door met bewoners en organisaties samen een rijk en sportief aanbod te bieden waarmee de jeugd in Oud-Oost elkaar ontmoet, speelt en van elkaar leert.

Doelstelling 2.B. Meer kinderen bewegen en hebben een gezond gewicht

Meer kinderen en jongeren in met name de Dapperbuurt en de Transvaalbuurt eten gezond, bewegen voldoende en hebben een gezond gewicht.

Doelstelling 2.C. Meer mensen hebben regie over hun leven

In Oud-Oost wonen in enkele wijken (Transvaal-, Dapper- en Oosterparkbuurt) relatief veel kwetsbare mensen. Gezinnen maar ook alleenstaanden in alle leeftijdscategorieën. We zien een opeenstapeling van eenzaamheid, armoede, schulden en psychosociale problemen. Mensen hebben moeite om regie op hun leven te houden en verdwalen regelmatig in de bureaucratie van de overheid. We zien dat roken en alcoholgebruik slechter scoren dan in omliggende buurten. Het percentage zware drinkers (minstens één dag in de week ‘bingedrinken’) is significant hoger (20 procent) dan gemiddeld in Amsterdam (14 procent). Het gebruik van harddrugs neemt eveneens toe. In enkele buurten is duidelijk sprake van mensen die door beperkingen niet goed meekomen.

Doelstelling 2.D. Minder bewoners in de Transvaalbuurt, de Oosterparkbuurt en de Dapperbuurt hebben te maken met armoede en schulden

Dit doel willen we bereiken door een buurtgerichte aanpak, in samenwerking met alle partners, en vooral WPI.

Prioriteit 3

Samenwerken aan vergroening en duurzaamheid

Amsterdam heeft grote ambities op het gebied van duurzaamheid. In Oud-Oost zien we al vrij veel kleinschalige initiatieven van partners en bewoners. Daarnaast is er een groeiende groep instellingen die zich specifiek met dit thema bezighoudt. We kennen nu al: de Impact Hub / Kit, de Gezonde Stad, de Knowledge Mile, HvA, Jungle Amsterdam, Zero Wastelab, woningcorporaties en het OLVG. De komende jaren gaan we ons inzetten voor de transitie van fossiele naar klimaatneutrale energie. Het is zaak dat deze omwenteling draagvlak krijgt onder de hele bevolking en dat alle groepen in het stadsdeel ervan profiteren.

Doelstelling 3.A. Bewoners hebben een groenere woonomgeving

Het stadsdeel streeft naar meer groen in de openbare ruimte, vooral in de buurten die nu een stenig karakter hebben. Het stadsdeel neemt niet alleen zelf maatregelen, maar stimuleert en faciliteert ook bewonersinitiatieven op dit vlak. Daarmee willen we de betrokkenheid van de buurt bij de ontwikkeling naar vergroening en duurzaamheid vergroten.

Doelstelling 3.B. Expertise op het gebied van vergroening en duurzaamheid wordt efficiënt benut

We gaan samenwerking bevorderen tussen instellingen die ervaring en expertise hebben op het gebied van vergroening en duurzaamheid

Doelstelling 3.C. Meer bewoners en partners in Oud-Oost verduurzamen hun pand

Wij stimuleren initiatieven van bewoners, ondernemers en instellingen om hun woningen en panden te verduurzamen, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen. De gemeente Amsterdam heeft deze zomer een programmabureau opgezet dat tot taak heeft om de aanleg van zonsystemen op panden van woningcorporaties te versnellen.

Prioriteit 4

Veilig en prettig samenleven in de buurt

Veiligheid en leefbaarheid zijn belangrijke thema's in Oud-Oost. Het veiligheidsgevoel van bewoners in dit gebied ligt onder het Amsterdamse gemiddelde. Dat heeft vooral te maken met (al dan niet drugsgerelateerde) criminaliteit. De leefbaarheid staat in sommige wijken onder druk door de sterke toename van het aantal horecagelegenheden en door jongerenoverlast. Wat het veiligheidsgevoel en de onderlinge tolerantie niet ten goede komt, is dat bewoners met verschillende achtergronden weinig contact hebben met elkaar. Dat leidt snel tot onbegrip en spanningen. Wij zetten ons in voor een buurt met meer sociale verbondenheid, waar men respectvol met elkaar omgaat.

Doelstelling 4.A. Er is meer preventie rond woninginbraken, diefstallen en brand

Doelstelling 4.B. Er is meer saamhorigheid in de buurten

In Oud-Oost voelen bewoners zich minder betrokken bij hun buurt dan in de rest van het stadsdeel Oost. Wij willen de verbondenheid tussen buurtgenoten versterken. In de komende jaren richten we de aandacht vooral op de Dapperbuurt.

Doelstelling 4.C. Er is minder criminaliteit in Oud-Oost en mensen voelen zich veiliger

Vooral in de Weesperzijdebuurt en de Dapperbuurt maken bewoners vaak melding van criminaliteit in de vorm van inbraak, diefstal uit auto’s, straatroof, fietsendiefstal en winkeldiefstal.

Doelstelling 4.D. Minder bewoners in Oud-Oost ervaren overlast door horeca en jongeren

In Oost zien we, net als elders in de stad, al enige tijd een trend dat er in woonwijken steeds meer horecagelegenheden komen die veel publiek trekken. Dat heeft tot gevolg dat bewoners vaker melding maken van geluidsoverlast. De laatste jaren is ook het aantal meldingen van overlast door jongeren toegenomen.

Prioriteit 5

Aantrekkelijke buurteconomie bevorderen

Een gevarieerd aanbod van kleinschalige winkels en bedrijven die aansluiten bij de behoefte draagt bij aan de aantrekkelijkheid van een buurt en kan bovendien de sociale cohesie bevorderen. Wij zetten ons dan ook in voor een bloeiende buurteconomie. Dat doen we onder meer door te helpen bij de oprichting van ondernemersverenigingen, bedrijveninvesteringszones (BIZ) te stimuleren en met deze collectieven samen te werken. Ook willen we de Dappermarkt een kwaliteitsimpuls geven. Wij vertalen het thema ‘van wie is de stad’ naar het maatwerk in de buurt: ‘van wie is de buurt’. We gaan ontwikkelingen stimuleren die gericht zijn op de lokale behoefte en temperen wat we zien als ontwikkelingen die schadelijk kunnen zijn voor de leefbaarheid en sociale cohesie in de buurt.

Doelstelling 5.A. Bewoners in Oud-Oost beschikken over een gevarieerd winkelaanbod

We gaan kijken hoe we meer ondernemers kunnen aantrekken die passen bij de vraag uit de buurt.

Doelstelling 5.B. Een levendige Dappermarkt

De Dappermarkt is een trekpleister voor zowel omwonenden als bezoekers uit andere delen van de stad. Om te kunnen voortbestaan is een duurzame ontwikkeling nodig en dient het assortiment beter te worden afgestemd op de behoefte van de omgeving.

Doelstelling 5.C. Park en events

Het Oosterpark wordt steeds drukker en trekt ook bezoekers van buiten het stadsdeel. We willen de drukte in goede banen leiden, en ervoor zorgen dat het park zijn buurtfunctie behoudt. Het moet een aantrekkelijke plek blijven voor alle gebruikers, een park om te recreëren, te ontspannen en te sporten.

Prioriteit 6

Kwetsbare mensen opvangen, in kwetsbare buurten

In Oud-Oost, met name in de Transvaalbuurt en de Dapperbuurt, wonen vergeleken met de rest van Amsterdam veel kwetsbare mensen. Dat heeft er deels mee te maken dat in de afgelopen jaren een groot deel van de sociale woningen aan deze groep is toegewezen. In bijna de helft van de gevallen gaat het om statushouders en in een derde van de gevallen om bewoners met begeleiding op de woning. Daarnaast zien we een toename van ouderen met een beperking. Door deze demografische ontwikkelingen wordt er een groot beroep gedaan op zorg- en welzijnsvoorzieningen, maar ook op mantelzorgers en buurtgenoten. Het streven is om stevige formele en informele netwerken op te bouwen zodat het ondersteuningsaanbod beter is afgestemd op de vraag.

Doelstelling 6.A. Er zijn meer laagdrempelige zorg- en welzijnsvoorzieningen voor kwetsbare bewoners

Het zorg- en het welzijnsaanbod sluiten niet goed op elkaar aan. De verhouding tussen belasting en belastbaarheid is uit balans in Oud-Oost. Daarnaast is er een relatieve toename van ouderen met een beperking. Er is slagkracht nodig voor gebiedsgerichte oplossingen op maat. We moeten ons aanbod van (basis)voorzieningen aanpassen aan de demografische gegevens en deze ook zo aanpassen dat er meer flexibiliteit ontstaat.

Doelstelling 6.B. Het buurtnetwerk rondom kwetsbare mensen is verstevigd

Van alle nieuwe verhuringen van sociale corporatiewoningen werd in de Transvaalbuurt bijna de helft toegewezen aan kwetsbare groepen. In de Dapperbuurt was dit bijna een derde, terwijl het Amsterdams gemiddelde op 28 procent ligt. Voor heel Oud-Oost gaat het daarbij in bijna de helft van de gevallen om statushouders, en in een derde van de gevallen om kwetsbare bewoners met begeleiding op de woning. De rest betreft kwetsbare groepen zonder begeleiding. Wij willen ervoor zorgen dat kwetsbare bewoners in de Transvaalbuurt en de Dapperbuurt eerder de hulp krijgen die zij nodig hebben. Daarnaast willen we bewoners en ondernemers in deze buurten handvatten aanreiken die hen helpen in de omgang met kwetsbare buurtgenoten.

Doelstelling 6.C. Meer kwetsbare bewoners in Oud-Oost beschikken over een geschikte woning en woonomgeving, met passende begeleiding